

Històries de Nadal

Tots i totes conservem la nostra mena singular de records nadalencs. Els meus records de Nadal estan molt intensament lligats a dues persones: el meu pare, que era un entusiasta animador de totes les tradicions nadalenques relacionades d'alguna manera amb els infants --la confecció del pessebre, l'alimentació del tronc de Nadal, l'espera dels Reis, la memòria dels familiars difunts...--, i el meu oncle Josep, l'únic germà varó de ma mare, que treballava a les mines de carbó del Berguedà i l'arribada del qual a Lleida constituïa cada any tota una incògnita no sempre ben resolta. Ja fa anys que tots dos van morir, però continuo mantenint amb ells un diàleg, com si d'alguna manera continuessin vivint dins meu una prolongació de la seua vida sensible. És en part per això que crec que allò que a Occident en diem Nadal és, en definitiva i respectant les inclinacions religioses de cadascú, un espai per als sentiments, per a l'efusió familiar i per a la imaginació dels infants, i aquest continua essent, des del meu punt de vista, un objectiu respectable i entranyablement humà, que no hauríem de permetre que quedés colgat pels maldecaps de la situació actual ni per l'escapisme del consum.

Algunes persones em diuen que voldrien que Nadal ja hagués passat. No els agrada aquest balanceig de dues setmanes entre l'optimisme i la melancolia. Jo crec, en canvi, que la majoria tenim aquests dies --almenys-- l'opció de mirar els ulls dels infants, on es reflecteix la il·lusió de la de la nostra infantesa. No recordo cap Nadal trist, quan penso en la meua, d'infantesa. I segurament n'hi devia haver. Però ara que m'he fet gran m'adono que la majoria de nosaltres vam tenir la sort de tenir uns pares, una família o algun personatge especial, capaços d'amagar les seues febleses, "per no pesar als altres, i donar-los suport i vigor", en paraules de Claudio Magris.

Voldria recordar un passatge de *Vida i destí*, una història del setge a Stalingrad, on l'exèrcit nazi i les tropes soviètiques escriuen una de les pàgines més terribles de la història, però també una història feta de les vides, dels sentiments i de les misèries humanes dels seus protagonistes, durant la batalla. És una novel·la de guerra, una saga familiar, una novel·la política, una novel·la d'amor, amb la qual el seu autor, Vassili Grossman, potser volia canviar el món i que les autoritats soviètiques van prohibir implacablement. La lectura d'aquesta novel·la és una experiència que sacseja la consciència i m'agradaria recuperar una frase de Grossman que, per a mi, sempre ha tingut un valor profundament inspirador: "Això és el que salva el món: la bondat quotidiana dels homes. La bondat de les accions d'unes persones envers unes altres." Aquesta bondat, aquesta absurda bondat, és el més humà que hi ha en l'ésser humà, el que el defineix, el punt més alt a què pot arribar la seva ànima.

Bones festes a tothom.